

Pētījumu kopsavilkumu sagatavošana platformai The Collaborative Library

Vadlīnijas EKA pētniekiem

The Collaborative Library (TCL) ir platforma, kurā recenzētu zinātnisku publikāciju saturs tiek skaidrots plašākai sabiedrībai saprotamos kopsavilkumos. Šīs vadlīnijas palīdz EKA pētniekiem sagatavot rakstisku kopsavilkumu vai video auditorijai bez specializētām zināšanām attiecīgajā jomā. [Uzziniet vairāk par TCL darbību.](#)

Pētnieki sagatavo un pārbauda saturu, pēc tam nosūta materiālus EKA kontaktpersonai sadarbībai ar TCL — **Annai Strazdai** (e-pasts: anna.strazda@eka.edu.lv). Kontaktpersona koordinē saziņu ar TCL un materiālu iesniegšanu platformā. Šajās vadlīnijās pētniekiem nav paredzēts patstāvīgi augšupielādēt materiālus TCL platformā.

Turpmāk norādītie ieteicamie apjomi un sagatavošanas principi ir EKA darba ieteikumi. TCL prasības ir norādītas atsevišķi; sagatavojot materiālus, tās jāpārbauda attiecīgajās saitēs pieejamajos TCL norādījumos.

1. Izvēlieties publikāciju un nosakiet mērķauditoriju

Izvēlieties recenzētu zinātnisku publikāciju ar skaidru galveno vēstījumu, kas varētu interesēt arī cilvēkus ārpus akadēmiskās vides. Nosakiet, kam šī pētījuma izpratne varētu būt noderīga, piemēram, pedagogiem, vadītājiem, studentiem, politikas veidotājiem vai citiem sabiedrības pārstāvjiem. Vienā kopsavilkumā skaidrojiet vienu publikāciju un koncentrējieties uz tās galveno ieguldījumu.

Sagatavojiet pilnu publikācijas bibliogrāfisko atsauci, DOI vai pastāvīgo saiti, autoru vārdus un pārstāvētās institūcijas. Teorētiskas publikācijas kopsavilkumā skaidrojiet galvenās idejas un piedāvāto ieguldījumu, savukārt empīriskas publikācijas kopsavilkumā — kas tika pētīts un kādi rezultāti iegūti. [Lasiet TCL norādījumus autoriem par piemērotiem pētījumiem.](#)

2. Pārbaudiet publikācijas un papildmateriālu izmantošanas tiesības

TCL norādījumos kā piemērotas oriģinālās publikācijas izmantošanai ir minētas CC0, CC BY un CC BY-SA licences. Ja attiecīgajai publikācijas versijai ir cita licence vai nav piemērojamas licences, TCL pieprasa autortiesību īpašnieka rakstisku atļauju paredzētajam izmantošanas veidam, tostarp komerciālai izmantošanai. Ja ir noteikts embargo periods, tam jābūt pabeigtam. [Skatieties TCL video par nepieciešamajām atļaujām.](#)

- Fiksējiet licences veidu un saiti uz publikācijas versiju, kurai šī licence piemērota. Tas, ka raksts ir pieejams bez maksas, pats par sevi nenozīmē atļauju to atkārtoti izmantot.
- Atsevišķi pārbaudiet attēlu, fotogrāfiju, mūzikas un citu materiālu izmantošanas tiesības. Saglabājiēt saites uz avotiem, informāciju par licencēm, prasības autoru un avotu norādīšanai, kā arī saņemtās rakstiskās atļaujas. [Skatiet TCL norādījumu autoriem sadalu par atļaujām.](#)

- Ja izmantošanas tiesības nav skaidras, pirms ierakstīšanas vai vizuālo materiālu galīgās sagatavošanas nosūtiet informāciju Annai. Tas, ka esat publikācijas autors, pats par sevi neapstiprina atkārtotas izmantošanas tiesības.

3. Izvēlieties kopsavilkuma formātu

Pamatmateriālu sagatavojiet angļu valodā. Izvēlieties rakstisku kopsavilkumu vai video. Video ir jāpievieno atsevišķs pilns rakstisks kopsavilkums. Par papildu formātiem vienojieties iepriekš. [Skatiet TCL norādījumus par formātu un valodu.](#)

4. Sagatavojiet plašākai sabiedrībai saprotamu kopsavilkumu

Kopsavilkumu un video adresējiet lasītājam, kuru interesē temats, bet kuram nav specializētu zināšanu attiecīgajā jomā. EKA ieteicamais rakstiska kopsavilkuma apjoms ir 500–800 vārdu. Tas ir ieteikums materiāla sagatavošanai. [Skatiet TCL rakstiskos ieteikumus par kopsavilkuma apjomu.](#)

Teksta strukturēšanai izmantojiet turpmāk minētos jautājumus un norādes. Tie palīdz veidot saturu, un tos var apvienot vienotā, loģiskā stāstījumā. [Skatieties TCL video par kvalitatīva kopsavilkuma veidošanu.](#) [Lasiet saistītos rakstiskos ieteikumus.](#)

Skaidrs nosaukums

Izvēlieties īsu un precīzu nosaukumu, kas atklāj tematu vai uzdod jautājumu, uz kuru pētījums sniedz atbildi. Tas var atšķirties no oriģinālās publikācijas nosaukuma.

Kāpēc šis pētījums ir svarīgs

Sāciet ar problēmas raksturojumu un paskaidrojiet, ko tā skar. Sniedziet pietiekamu kontekstu, lai lasītājs saprastu, kāpēc pētījums bija nepieciešams.

Ko pētnieki vēlējās noskaidrot

Vienā vai divos teikumos formulējiet galveno pētījuma jautājumu vai mērķi.

Kā pētījums tika veikts

Īsi izskaidrojiet pētījuma pieeju, norises vidi un, ja attiecināms, raksturojiet dalībniekus vai izmantotos datus. Sarežģītas metodes skaidrojiet ikdienā saprotamā valodā. Ja publikācija ir konceptuāla, izskaidrojiet, kā tika izstrādāta argumentācija vai konceptuālais ietvars.

Kādi ir galvenie rezultāti vai idejas

Izvēlieties divus vai trīs galvenos vēstījumus. Pirms skaitlisku datu vai metodoloģisku detaļu pievienošanas izskaidrojiet rezultātu nozīmi. Skaidri nošķiriet iegūtos rezultātus, priekšlikumus un interpretāciju.

Ko rezultāti var nozīmēt praksē

Paskaidrojiet, kāda varētu būt pētījuma nozīme mērķauditorijai. Ja tas palīdz, izmantojiet konkrētu piemēru un skaidri norādiet, vai praktiskais pielietojums ir pārbaudīts vai tikai iespējams nākotnē.

Kādi ir ierobežojumi un turpmākie soļi

Vienkārši izskaidrojiet galvenos pētījuma ierobežojumus un to, kas vēl jāizpēta. Secinājumiem jāatbilst pētījumā iegūtajiem pierādījumiem.

Kā rakstīt saprotami

- Izsakiet domas saviem vārdiem un veidojiet īsas rindkopas. Nepieciešamos speciālos terminus paskaidrojiet pirmajā lietošanas reizē; izvairieties no neizskaidrotiem saīsinājumiem. [Skatieties TCL video par terminu skaidrošanu un saprotamu valodu.](#)

- Izmantojiet konkrētus piemērus un tiešus formulējumus. Aprakstot savu pētījumu, vajadzības gadījumā lietojiet vārdu “mēs”.
- Izvairieties no reklāmiskiem apgalvojumiem un pārspīlētas pārliecības. Saistība starp diviem faktoriem pati par sevi nepierāda cēloņsakarību. [Skatieties TCL video par biežākajām kļūdām.](#)
- Lūdziet cilvēkam ārpus jūsu pētniecības jomas izlasīt kopsavilkuma projektu un izstāstīt tā galveno domu. Pārstrādājiet neskaidrās teksta daļas.

Piemēram, teikums “Mēs jautājām studentiem, cik pārliecināti viņi jūtas, lietojot digitālos rīkus” ir vieglāk saprotams nekā “Mēs novērtējām respondentu uztverto digitālo pašefektivitāti”. Vienkāršāko formulējumu izmantojiet tikai tad, ja tas precīzi atspoguļo pētījumā mērīto.

5. Sagatavojiet video kopsavilkumu

Izmantojiet tādu pašu satura struktūru kā rakstiskam kopsavilkumam, pielāgojot to runai. Varat runāt kamerā, ierunāt komentāru dažiem vienkāršiem slaidiem vai apvienot abus veidus. Pirms ierakstīšanas sagatavojiet un izmēģiniet scenāriju.

Koncentrējieties uz būtiskāko un paredziet pietiekami daudz laika dabiskam runas tempam. Ieteicamais video garums ir 5-10 minūtes.

- Īsi iepazīstiniet ar sevi un pārstāvēto institūciju, pēc tam pārejiet pie pētījuma jautājuma un tā nozīmīguma.
- Ierakstiet klusā vietā. Novietojiet kameru acu augstumā, nodrošiniet stabilu kadru un pārliecinieties, ka jūsu seja vai slaidi ir skaidri saskatāmi. [Skatieties TCL video ar desmit padomiem filmēšanai ar nelielu budžetu.](#)
- Veiciet īsu izmēģinājuma ierakstu un pārbaudiet skaņu. Izmantojiet lielu, salasāmu tekstu un vienkāršus vizuālos materiālus; mutiski izskaidrojiet katru diagrammu.
- Noslēgumā formulējiet galveno atziņu un norādiet oriģinālo publikāciju. Saglabājiet atsevišķu scenāriju vai transkriptu rediģējamā formātā.

TCL norādījumi autoriem paredz, ka pamatmateriāls sagatavojams angļu valodā, un iesaka MP4 video formātu ar H.264 video kodeku un AAC audio kodeku. Tajos arī norādīts, ka iesniedzamajam video nav jāpievieno subtitri, jo tie tiek ģenerēti TCL un YouTube vidē. Sagatavojiet video bez tajā iestrādātiem subtitriem un precīzu transkriptu, kas palīdzēs pārbaudīt automātiski ģenerētos subtitrus. [Lasiet TCL tehniskos norādījumus un prasības par subtitriem.](#)

6. Pārbaudiet un nosūtiet materiālus EKA kontaktpersonai

Salīdziniet kopsavilkumu ar oriģinālo publikāciju. Pārbaudiet autoru vārdus, skaitliskos rezultātus un secinājumus, kā arī iekļaujiet galvenos pētījuma ierobežojumus. Izņemiet identificējošu vai konfidencialu informāciju, kuras publiskošanai nav atļaujas. Norādiet materiāla tapšanā iesaistītās personas, finansējumu un attiecināmos interešu konfliktus. [Lasiet TCL redakcionālās vadlīnijas.](#)

Nosūtiet kontaktpersonai šādus materiālus un informāciju:

- Rakstisku kopsavilkumu rediģējamā Word failā vai video failu.
- Pilnu publikācijas bibliogrāfisko atsauci un DOI vai pastāvīgo saiti, kā arī kopsavilkuma veidotāju vārdus un pārstāvētās institūcijas.
- Informāciju par oriģinālās publikācijas licenci un nepieciešamās atļaujas, kā arī atkārtoti izmantoto materiālu autoru, avotu un izmantošanas tiesību informāciju.
- Dažus ieteicamos atslēgvārdus meklēšanai, informāciju par finansējumu un pateicības, kā arī apliecinājumu, ka satura precizitāte ir pārbaudīta.

Kontaktpersona koordinēs turpmāko materiālu sagatavošanu un iesniegšanu TCL. Ja materiāli ir noformēti neatbilstošā kvalitātē vai pietrūkst nepieciešamās informācijas, to nosūtīšana EKA kontaktpersonai negarantē to publicēšanu.